

Sygn. akt IV Ka 629/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Sławomir Gosławski (spr.)

Sędziowie SO Tadeusz Węglarek

SO Ireneusz Grodek

Protokolant sekr. sądowy Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Janusza Omyły

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2014 roku

sprawy **B. Z.**

oskarżonej z art.284§2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 3 września 2014 roku sygn. akt VII K 309/14

na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk, art. 438 pkt 3 kpk, art. 624 § 1 kpk, art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami)

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- łączną kwotę przywłaszczenia obniża do kwoty 9.510,18 (dziewięć tysięcy pięćset dziesięć 18/100) złotych;
- obniża orzeczony w punkcie 3 obowiązek naprawienia szkody do kwoty 2.963,74 (dwa tysiące dziewięćset sześćdziesiąt trzy 74/100) złotych;

w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata W. P. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
- zwalnia oskarżoną od opłaty za drugą instancję i zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 629/14

UZASADNIENIE

B. Z. została oskarżona o to, że:

w okresie od 9 października 2008 roku do dnia 15 marca 2012 roku w P., województwa (...) prowadząc działalność gospodarczą pod firmą Agencja (...) z siedzibą w P. Tryb. przy ul. (...) i zawierając z tego tytułu umowy ubezpieczenia, nie przekazując przekazywanych przez ubezpieczonych składek przywłaszczyła powierzyła sobie w ten sposób pieniądze w łącznej kwocie 10.098,18 złotych, czym działała na szkodę (...) S.A. w Ł., ul. (...), (...)-(...) Ł.,

tj. o czyn z art. 284 § 2 kk.

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. wyrokiem z dnia 3 września 2014 roku w sprawie VII K309/14:

1.oskarżoną B. Z. uznał za winną popełnienia zarzucanego jej czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk i za to na podstawie art. 284§ 2 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych;

2.na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat;

3.na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł wobec oskarżonej B. Z. obowiązek naprawienia szkody przez zapłatę na rzecz (...) S.A. w Ł., ul. (...), (...)-(...) Ł. kwoty 3551,74 złotych;

4.zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata W. P. kwotę 442,80 złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonej przez obrońcę ustanowionego z urzędu;

5.zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 532,80 złotych tytułem zwrotu wydatków oraz kwotę 320 złotych tytułem opłaty.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył obrońca oskarżonego.

Wyrokowi zarzucił:

błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia , mający wpływ na jego treść, wyrażający się w przekroczeniu swobodnej oceny dowodów, czego konsekwencją było przyjęcie przez sąd orzekający, że oskarżona przywłaszczyła pieniądze w kwocie 10.098,18 złotych należące do (...) S.A. w Ł., podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego wyklucza winę oskarżonej

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd okręgowy zważył , co następuje:

apelacja skutkowałą jedynie weryfikacją szkody określonej przez sąd, jak również wysokości orzeczonego obowiązku jej naprawienia.

Analizując całokształt ujawnionych w sprawie dowodów należy uznać, że sąd rejonowy zebrał je w sposób wystarczający do merytorycznego rozstrzygnięcia i należycie ocenił, co pozwoliło mu na wyprowadzenie prawidłowych ustaleń faktycznych co do sprawstwa B. Z.. Sąd ten ustosunkował się do istotnych dowodów w sprawie i stanowisku swemu dał wyraz w zasługującym na aprobatę uzasadnieniu. Poczynione przez sąd ustalenia faktyczne co do sprawstwa oskarżonej generalnie znajdują odpowiednie oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, który został poddany wszechstronnej analizie oraz ocenie, respektującej wymogi art. 4 kpk, art. 7 kpk, art. 410 kpk. Należy jednak zarzucić sądowi I instancji, iż pominął jednak, że z zakresie dwóch umów oskarżona błędnie naliczyła składkę (a nie przywłaszczyła sobie pieniądze), o czym będzie mowa dalej.

Przede wszystkim - wbrew odmiennym twierdzeniom zawartym w apelacji, mającym charakter typowo polemiczny – nie ma żadnych podstaw, ani do skutecznego kwestionowania dokonanej przez sąd I instancji oceny zebranego w

sprawie materiału dowodowego, ani też poczynionych na podstawie tego materiału dowodowego ustaleń faktycznych w sprawie wskazujących, iż oskarżona przywłaszczała sobie jednak powierzone jej mienie w postaci przekazywanych jej przez klientów składek lub ich rat .

Poza sporem pozostaje okoliczność, że B. Z. z pokrzywdzonym łączyła umowa agencji, na podstawie której oskarżona zobowiązana była jako pośrednik ubezpieczeniowy do przekazywania pokrzywdzonemu kwot składek z zawartych umów ubezpieczenia w ramach prowadzonej przez nią działalności agencyjnej. Dokonując ustaleń w sprawie sąd merytoryczny oparł się na wyjaśnieniach oskarżonej, zeznaniach świadków z pokrzywdzonego Towarzystwa , jak również materiałach rzeczowych w postaci umów agencji, zestawień i wydruków kwot dłużnych z polis U. oraz załączonych polisach ubezpieczeniowych, których analiza i konfrontacja doprowadziła ten sąd do prawidłowych ustaleń w zakresie sprawstwa oskarżonej.

Oskarżona była profesjonalistą świadczącą usługi w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego, posiadała odpowiednie doświadczenie zawodowe i legitymowała się długoletnim stażem pracy. Znała swoje obowiązki, w tym związane z koniecznością terminowego rozliczania się z U. z naliczonych i zainkasowanych od klientów składek ubezpieczeniowych lub rat składek. W ramach objętych zarzutem prawidłowe ustalenia sądu I instancji wskazują, iż oskarżona tych składek nie przekazywała , dysponowała nimi jak własnymi należnościami, uczyniła sobie z tego dodatkowe źródło dochodu, przeznaczała pobrane od klientów pieniądze na własne potrzeby. Rozciągnięcie inkryminowanych zachowań na przestrzeni prawie czterech lat, przy braku dobrowolnej spłaty zadłużenia wskazuje, iż można uznać, że świadczą one o istniejącym po stronie sprawcy zamiarze przywłaszczenia.

Istota przywłaszczenia sprawcy polega na bezprawnym potraktowaniu uzyskanej wcześniej cudzej rzeczy jak swojej własnej. Najczęściej w rachubę wchodzić będzie takie zachowanie, które będzie jednoznacznie wskazywać na traktowanie cudzej rzeczy lub prawa majątkowego jak swojego własnego (wyr. SN z 2 grudnia 2008 r., II KK 221/08, Legalis). Oczywiście nie musi to być tylko czynność prawna charakterystyczna dla właściciela ale w rachubę wchodzi tu jakikolwiek uzewnętrzniiony przejaw traktowania danej rzeczy jak swojej własnej. Oskarżona zachowywała się jak właściciel pobranych od ubezpieczanych osób pieniędzy, gdyż włączała je do swojego majątku i wydawała na swoje potrzeby.

Dlatego twierdzenia B. Z., o posiadanej przez nią świadomości nieprawidłowości w odprowadzeniu składek, w istocie potwierdzają stanowisko sądu I instancji odnośnie jej sprawstwa. Wyjaśnienia oskarżonej były zresztą weryfikowane, podniesione przez nią wątpliwości odnośnie poszczególnych polis podlegały badaniu w postępowaniu dowodowym, co nie przyniosło oczekiwanych dla niej efektów.

Sąd odwoławczy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego dostrzegł jednak konieczność ograniczenia sprawstwa oskarżonej przez wyeliminowanie dwóch pozycji w wykazu zadłużenia przedstawionego przez pokrzywdzonego (k 50). W konsekwencji orzeczenie podlegało zmianie w zakresie szkody określonej przez sąd rejonowy, jak również wysokości orzeczonego obowiązku jej naprawienia. Obowiązek naprawienia szkody określony w art. 46 § 1 kk, ogranicza się tylko do równowartości rzeczywistej szkody wynikłej bezpośrednio z przestępstwa. Obowiązek naprawienia szkody odnosi się przy tym tylko do szkody realnie wyrządzonej, a więc takiej, której nie naprawiono (w całości lub w części). Szkodą, do której naprawienia sąd może zobowiązać sprawcę, jest więc równowartość rzeczywistej szkody wynikłej bezpośrednio z przestępstwa. Nie ulega zatem wątpliwości, że sąd nie może zobowiązać oskarżonego do naprawienia szkody w wyższej wysokości niż ta równowartość.

Korekta orzeczenia przez sąd odwoławczy wynika z pominięcia przez sąd I instancji okoliczności podniesionych przez pokrzywdzonego, że oskarżona dopuściła się błędnego określenia wartości przedmiotów dwóch zawartych umów - umowy nr polisy : (...)i nr polisy (...); w konsekwencji czego doszło do błędnego (zaniżonego) naliczenia kwoty należnych składek ubezpieczenia. W tych wypadkach nie można mówić o sprzeniewierzeniu kwot składek ubezpieczenia, ponieważ oskarżona nie pobrała ich od klientów w należnej wysokości, w chwili czynu nie były więc własnością ubezpieczyciela, jak również nie znajdowały się one w posiadaniu oskarżonej.

Sytuacja ta w konsekwencji skutkuje błędnym przyjęciem (zawyżeniem) rzeczywistej wysokości szkody wyrządzonej inkryminowanym przestępstwem.

Uwzględniając powyższe uwagi, sąd okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż;

- łączną kwotę przywłaszczenia obniżył o kwotę 588 złotych do kwoty 9.510,18 złotych;

- o tę kwotę zmniejszył również wysokość orzeczonego w punkcie 3 obowiązku naprawienia szkody do 2.963,74 złotych; w pozostałym zakresie podzielając słuszność stanowiska sądu merytorycznego co do sposobu i przyjętego zakresu obowiązku naprawienia szkody.

Z tych względów sąd okręgowy orzekł, jak w sentencji. Trudna sytuacja materialna oskarżonej uzasadniała zwolnienie jej od kosztów sądowych poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.